

ХОСЕ ЛУИС АКУАРОНИ
ЕДИН СКИТНИК ИЗЛИЗА В
ОТПУСКА

Превод от испански: Мария Минчева, 1981

chitanka.info

Как ли се е чувствувал Ваша милост, когато два от шестте фаса, с които тъкмеше пура, му ги отнесе вятърът и нищо не можа да стори. „Нещо си умислен и тъжен, а, Антонио? Защо така“ — му беше рекла сутринта игуменката. — „От горещината, майко, от горещината...“

Сутринта и през деня горещината; на свечеряване обаче трите автобуса, които току-що бе видял да подават гърбиците си от денкове и куфари над дуvara, и един от тях — последният — лодка със синя долна част, която принуждаваше да се разклащат клонките на върбите край шосето като в игра на ураган. Пустата му лодка премина през душата на Ваша милост като през децимал на бакалия, съживявайки навика му и привеждайки в бойна готовност всичките му бурми и бурмички.

— Ладия, Ваша милост! Гледай, една ладия като твоите! Ладия...!

— Като на майка ти, Горигори...! На ти две пури и не им се назлъндисвай, щото са хавански. Плавай, айде плавай и да те няма.

Ваша милост викаше „плавай“ наместо „отивай си“ или „разкарай се“; „кил“ наместо „задник“, „рибарски кош“ наместо „цедка“... И все в тоя дух. Ваша милост бе водил самостоятелен живот, откак го бяха отбили, та чак до последната есен, в която кметът му намери място в приюта Сан Хосе, вече шестдесет и осем годишен. Кое то ще рече, че винаги е бил стопанин и на хубавото, и на лошото в живота си — най-вече второто, — стопанин на колибата си, на хитрините си, на сиромашията и на индустриите си. Неговите изящни, честни индустрии — да събира миди, да препродава вехтории, спечелени на томбола, да пее канте хондо, да прави корабчета от коркови тапи... Викаха му Ваша милост, защото хората понякога раздават правосъдие, връщайки онова, което не им принадлежи. Той се обръщаше с „ваша милост“ — „т“-то за повече изтънченост и блясък или повече двусмисленост — за какво точно не ставаше много ясно — към всеки, който носи връзка, има сносен костюм и горе-долу прави крака, тъй като неговите дрехи бяха провиснали, вратът му винаги свободен, а крачетата като на премазано куче — навярно защото плътта е наставник, който всекидневно много внимателно ни поучава, а пък неговото тяло — заради крачетата и някои други неща — беше тяло, пригодено за любезничене, за прилагане на лекове, тяло за смях или за плач, което, погледнато отдалече, е все същото.

За първата му нощ в приюта, която освен това беше и първата с матрак, се знаеше в градчето — обаче не от сестричките, които са дискретни и търпеливи, — че от великите радости заради мекото потъване и полюшване на естествените отвори по тялото на Ваша милост им беше излязло от акъла, че трябва да се стискат и бедният осъмна без сухо място по себе си. Но не заради отпускането, защото, както сетне ще се види, на Ваша милост оная работа му беше съвсем наред, ами заради невероятните неща, които тялото и сънят му сториха в кревата.

Дръпна Ваша милост от пурата, но тъй като тютюнът не отпъди копненията, остана на пейката, докато мръкна. Дори не се отзова на камбаната за вечерня, която приканваше старците на благословен сън. По-старателен беше — прекалено старателен, — когато откликна на измучаването, страхотно, жалостиво измучаване, което нададе както всяка нощ, преди да се е приготвил да преспи, Мавърката, хванал едната си розовочервена цицка — не знаем дали е търсил малко утеха, или е било знак на раздяла, — докато в приюта всичко стана тишина и тъмни прозорци. И тогава Ваша милост се измъкна през вратичката на обора.

Под първата върба — скитниците винаги, даже нощем, търсят сянка — Ваша милост небрежно е изул сивите някога гамаша — военна плячка, подарени преди четиридесет години на приюта от един градски съдия, придружени от два костюма, тога и още някои допълнения, и достигнали до наши дни благодарение на неимоверните си размери, добрите грижи на сестричката-домакиня и на леката ѝ плаха походка, която винаги е имала старостта. Това последното, разбира се, не се отнася до Ваша милост, понеже за осемте или девет месеца, през които му се наложи да бъде наемател и пленник на съдийските дрипи, твърде скоро го накара да възстанови първоначалната им употреба.

Заритаха от удоволствие нозете на Ваша милост, възвърнали си на въздух и върху гола земя обичайните предели на изгубения си калъп. Удоволствието ще се е изкачило нагоре по краката и ще е стигнало до сърцето му и ще го е докоснало с благодарствен досег, защото в един миг захвърли сакенцето си от грубо платно, откри

главата си и над дуvara се понесоха чифт гамаши, едно сакенце и един каскет. На човека му беше съвестно да отнесе нещо, което в крайна сметка нямаше да му влезе в работа. Най-сетне с нозе върху голата земя, свободно тяло и подстригана глава, заета с целуване на звездите и ветреца, Ваша милост разпозна себе си и разпозна нощта.

На влизане в градчето се пресрещнаха с една черна хрътка, от тия мършави и тъжни хрътки, които, понеже са клюмнали и изтощени, имат вид като че ги яхат невидими същества, скелети, и сякаш нямат ни посока, ни цел, и щом Ваша милост я задгърби — кучетата много са научили от човеците, — бавно извърна глава, без любопитство, ала с надежда.

Досами бакалията, малко преди нея — градчетата винаги почват и свършват с кръчма, — на Ваша милост вече му предлагаша първата чашка.

— В отпуска ли, Ваша милост?

— В отпуска.

— Е хайде тогава, за пътя, дето ти остава до плажа.

— Само за да не ви откажа...

И не им отказа. Нито тогава, нито още десетина пъти. Нито когато на излизане от „джилканото“ на Монтанес един уличен музикант — с плосък каскет, с изядена велурена козирка, одежди твърде близки до вечното народно облекло, иначе казано, почти парцали, чепици, колкото да се каже, че не е без хич, и с кларнет, посредством който облекчаваше от въздух стомаха си и разпръскваше лоши мисли — метна ръка на рамото му като добър познат.

— Ти с какво се занимаваш?

Скитниците, повече от всеки друг, обичат връзките по професия, макар сетне да презират звания, удостоверения и дипломи поради липса на визитки или стени, та да ги поставят.

— Както виждаш, свиря. А ти?

— Сега-засега с корабчета — тапата добре изрязана, с мачтата му, със знамената му — броят им според големината и цената. За всяко знаме по песета. Добрата игуменка не ми даваше да си ги правя там. Е, е същност не ми даваше да си търся тапите по плажа и след туй да продавам стоката.

— Та кой не ти даваше?

— Ами, никой... Глупости! — Ваша милост не искаше да си признае, че беше живял със скръстени ръце в продължение на цяла една зима благодарение на благотворителността. — А пък сега съм дошъл на плажа за тапи. А ти утре свирката — тутурутуу, а аз корабчетата... Какво ще кажеш?

Виното ги караше да се хвърлят един другиму в прегръдките и в луди кроежи за сътрудничество. С бърборенето на пийнали побратими стигнаха до плажа.

По това време в Морското казино имаше бал за откриването на летния сезон. В едно сепаре местният поет — самотен — скучаеше и се прозяваше; в друго — кметът със семейството си ядеше студени гозби. Поетът и кметът, от височината на терасата, видяха да минават уличният музикант и Ваша милост, побратимени, пияни. Поетът се замисли за нощта, за свободата, за тая луда неочакваност на всички красиви неща и взе решение да напише поема, възхвала на скитника и да покани на танц Дорита — негова годеница от пет години. Кметът от своя страна предпочете за нищо да не мисли. Не беше в кабинета си.

Морският бриз накара кларнетистът и Ваша милост да станат.

— Ваша милост, ти по левия борд, аз по десния.

— Не, ти на мене брега ми остави, че то си е моето.

Започнаха да поглъщат плажа с развихрено настървение, страстно, грубо, навели тела, протегнали ръце, като дланите им почти допираха пясъка, разминавайки се с несигурен вървеж, в стъпка не ме бутай, сам ще падна.

Ваша милост не залиташе — свиваше се в акробатически скокове и наваксваше едно двадесет метра с пъргавина, необяснима за годините и изкривяванията си. Когато крачетата му на дог щръкнеха нагоре, по-скоро заприличваше на изкоренено дърво или на дънер през зимата, отколкото на човек. Два-три пъти се изтърколи до водата като разглобен, а после жадно смучеше солените си пръсти. И говореше ли говореше — на себе си, на нощта, на морето, на тапите, които навремени откриваше, макар и не с желаната честота и в желаното количество. Току ще попита другаря си: „Някоя тапа, а, Сирено?“ А Сирена не отвърщаше нито „да“, нито „не“. С опипване на дете, което търси майчиното зърно, ровеше между голата си гръд и сакото за наустника на кларнета; за да запрати в нощта, като строши нейното

равновесие и обсипе с жълти звезди черния ѝ кристал, една пронизителна, несигурна нота, все по-фалшива и с повече извивки.

Утрото завари Сирена върху една дюна, лапнал наустника на кларнета си, а няколко крачки по-нататък или на няколко премятания Ваша милост прегръщаше средно голяма дъска от почернял корк с вбити мидички.

Помежду им, на почетно разстояние, та да може да се притече за ласката или да избегне запратения камък, черната, мършава и тъжна хрътка също тъй спеше дълбоко.

А през това време слънцето вече раздаваше и на тримата от своята благодат.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.